

בהעלותך - הוספה

לחלוטין! מפות לבנות, בזהירות כשלג, היו פרוסות על השולחנות, צלחות, כוסות, מזלגות וסכינים ותו לא!

חיש מהר התמלא האולם, שורות ארוכות של עניים, אלפי איש רעבים, ישבו על כיסאותיהם בסדר מופתי, ליד שולחנות ריקים. הוא המתין בדריכות לבאות.

לפתע, ניכרה המולה סביב פתח האולם. אנשים עטויי ארשת חשיבות התרוצצו הנה והנה, הלך ושוב, האחד רץ השני חוזר וחלילה, וכאשר הם נחו מהתרגשותם, נפתחו דלתות האולם לרווחה, והגביר נכנס פנימה. חיוך רחב על פניו, מעיל שחור כעורב עוטה על גופו, וצעף פרווה בהיר עוטף את גרונו ומשתפל אל כרסו. לרגעים מספר שרר שקט מוחלט. עיני הכל הופנו אל מיטיבם ואיש חסדם, ובבת אחת רעם האולם בקריאות "מזל טוב, מזל טוב".

מיודענו הצטרף לברכות הנלבבות, והתבונן בגביר בתשומת לב. הלה הושיט את ידו לכיס מעילו, שלף פעמון זעיר ממעמקיו והשמיע צלצול ענוג בודד בפעמונו המוזהב.

חיש מהר נחלצו מלצרים זריזים מכל עבר, ערמו לחמניות טריות על השולחנות.

שבע רצון מן המתרחש, הניף הגביר את פעמונו פעם ועוד פעם, ולקול שני צלצולים ענוגים, ריחפו מלצרים משולחן לשולחן, נושאים בידיהם שישה סוגי רטבים.

שלושה צלצולים, ניחוח נפלא של דגים מטוגנים מילא את האולם.

ארבעה צלצולים, ריח משכר של עופות צלויים ואווזים אפויים היה בנחיריו של מיודענו.

הוא אכל עד שבעה, ונפשו משתוממת עליו. הוא ניסה לשאול את ידידו החדש, לתמוה באוזניו, אך הלה לא הביט לעברו; בלא להסיר את עיניו מצלחתו, הורה באצבעו על פיו ועל מנת העוף והמשיך במלאכתו.

חמשה צלצולים, מנות מסוגים שונים הונחו לפני המסובים.

לקול "לחיים" רועם, נשמעו ששה צלצולים, מיני מאפה, מגדנות, ממתקים בשלל צורות, נערמו לפני האורחים אשר כבר לא היו מסוגלים לחשוב על צורתו של דבר מאכל.

כתום הנשף, התיישב הגביר על במה מוגבהת במרכז האולם ושלישו הכריז, כי הגביר נכון למלא כל משאלה של כל עני הנוכח באולם. כל אחד מן הנוכחים, רשאי לבקש מן הגביר חפץ מן החפצים הנמצאים באולם.

"והאספסף אשר בקרבו התאוות" (יא, ד)

הוא לא יסף לישון באותו לילה, שעות ארוכות התהפך על יצועו, אנה יפנה ולן ילך.

הבוקר אור, ובהחלטה נחושה הוא יצא את הבית, מלווה בברכת רעייתו ובאיחולי בניו ובנותיו. הגשם לא פסק. הרוח לא חדלה. בנעליים מטולאות הוא בוסס דרכו, חפר את פסיעותיו במאמץ. זה מכבר חדל לספור את הימים ואת הלילות. בלילה היה מצטנף בגומחה כלשהי, וביום המשיך בדרכו ביתר שאת. אש ההצלחה בערה בקרבו. הוא חייב להצליח. מעט מזון והרבה תקווה הזינו את גופו הוא היה מוכן לעשות הכל כדי להצליח. שמש נעימה האירה לו פנים בשעה שנכנס אל העיר הגדולה.

לפני הכל, טרם יצליח, הוא הרגיש חובה ללגום כוס תה חם. פרקי אצבעותיו הלבנות ועורו הצפוד, ערגו להתרפק על כוס זכוכית המכילה משקה רותח. מאן דהוא הפנה אותו לבית הכנסת האורחים, אשר המה מפה לפה עקב מזג האוויר הסוער שפינה את מקומו זה עתה, והוא התרווח בפינת בית התמחוי, לוגם בהנאה את כוס החמין.

ליל חלומות נעימים חלף עליו.

עם בוקר, הוא מצא לו ידיד חדש. קבצן ותיק, בא בימים, אשר ידע את מבואות העיר, משעוליה, מנהגיה, ויותר מכל - שמחותיה. "בשבוע הבא", שח על אוזנו ידידו החדש, "הגביר של העיר עורך חתונה לביתו, והיום, ממש היום, הוא עורך סעודת עניים. לא, אל תדאג, הסעודה היא של עשירים, עבור העניים. אני יודע שאתה טרוד מאוד בעסקיך, אבל תמתין עוד יום אחד, תאכל משהו, אחר כך תנסה להגשים את חלומותיך".

לקראת ערב החלה נהירה רבתי אל האולם הגדול. אנשים לבושים בלויי סחבות, ראשי משפחות על טפם ונשיהם, לעיתים שני דורות ואף שלושה דורות, שירכו רגליהם אל המשתה אשר נערך לכבודם. מיודענו הספיק לשכוח מעט ממטרתו, תיאוריו המפורטים של ידידו החדש על הטוב המצפה להם, השכיחו ממנו לרגע קט את משימתו הגדולה - להצליח.

שנים עשר תגורי ענק בערו באולם והפיצו חום נעים. הנוכחים הסירו מעליהם את מעיליהם, התיישבו בניהותא ליד השולחנות, או אז הכתה כברק הידיעה החדשה במיודענו. מאן דהוא חמד להם לצון! השולחנות ריקים

בהעלותך - הוספה

בדחילו ורחימו שלף מוטל את הפעמון, ליטף אותו, חיבק אותו, עצם את עיניו והנידו פעם אחת. כמו הגביר. קול ענוג מילא את הבקתה. אט אט הוא פקח את עיניו, דימה צלליות אצות רצות למלא את מבוקשו. עיניו היו פקוחות לרווחה, ומאומה לא אירע. הוא קם ממקומו, הן הגביר עמד בשעה שהניפו, וחיקה את תנועותיו של הגביר.

הוא עבר חליפות מצלצול אחד לשני צלצולים, לארבעה, לעשרה; שיתחילו ישר מהעוגות, לא איכפת לו, עשרים, שלושים... בני ביתו חרדו לנפשו, והוא הניד את הפעמון האומלל, חבט בענבלו, קשקש בידיה, שמא ואולי. להוותם התברר שהקול קול פעמון, אך הידיים ידי עני ואביון.

התאווה היא אכן המפתח, אבל כל נהיה כאותו עני שלא ידע להבחין בין פעמון שמודיע על הכנות רבות וארוכות שהסתיימו ופירותיהם היא הארוחה, לבין מי שחשב שהפעמון הענוג יוצר את הארוחה המושלמת, רק כאשר נתאוו לתורה וגם נדע כי רק לתאווה אחת יש מקום בליבנו ונשקיע במאמצים ברצון לדעת, או אז נזכה ל'תערוך לפני שולחן נגד צורר' ושוולחנו יהיה גדול משלהם - משל אלו שהתאוו תאוות נוספות ועסקו בהם,

ומול המתאווים הללו מאיר אורם של אלו שקיימו בנפשם 'נגדך כל תאוות'.

באחד מימי מלחמת העולם הראשונה ראה הגאון רבי יוסף גרשון הורביץ זצוק"ל הדיין ומורה הצדק בשכונת מאה שערים, את הגאון השקדן רבי זעליג ברוורמן זצוק"ל כשהוא מסתובב מודאג. רעב גדול שרר אז ורבי זעליג ליקט קליפות תפוזים בהם החיה את נפשו. אבל לא הרעב הטרידו אלא משהו אחר. בגלל העוני והמצוקה החליטו לחסוך ככל האפשר וכיבו את הלוקסים הלא הם עששיות הנפט לאחר תפילת ערבית. רבי זעליג מודאג מאד איך ילמד הלילה?

עד מהרה נמצא הפתרון. היתה זו תקופה של אמצע החודש והלבנה היתה במילואה. רבי זעליג נוטל את הגמרא יוצא לחצר בית המדרש ועומד ועוסק בתורה לאור הירח לפנות בוקר כאשר חזרו האנשים לבית המדרש לתפילת הוותיקין הם פגשו את רבי זעליג עומד באותו מקום ובאותו מצב כשכולו שקוע בעומקה של סוגיה.

תאוות התורה = אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה (אור החיים).

(הרב משה פוליאס)

הקטטות עלו עד לב השמים. הראשון בחר בגביע הכסף הגדול של הגביר. הלה העניקו לו בחפץ לב. השני שביקש מערכת כלים מפוארת. נענה. השלישי חמד את חפתי הזהב של הגביר וקבלם, בלבו של מיועדנו כבר גמלה ההחלטה מה יטול עימו, אך חיוורון עז כיסה את פניו, שמא ואולי אחד מן העומדים בתור לפניו יקדימו, ובכלל, מי ערב לו שהגביר יאות לבקשתו.

הוא מלמל בלשונו פסוקי תהלים, מזמורים, סגולות וישועות, ובקשתו התקבלה. איש לא ביקש את שלו. הוא קירב את פיו בהתרגשות גוברת והולכת לאפרכסתו האדומה של הגביר, "אני רוצה את הפעמון שלך".

את אשר יגור בא. "את הפעמון? מה תעשה איתו?" הוא לא וויתר, "כן את הפעמון, אדוני".

הגביר הניח את ידו על לוח ליבו, "צדיק'ל תחשוב פעמיים, אולי תיקח את עטי המוכסף". עתה ידע מיועדנו, כי נגע בנקודה האמיתית.

"אדוני! הבטחת שכל אחד יטול את מה שהוא רוצה", קרא בקול גדול. "אכן כן, חביבי, לטובתך דורש אני, טול דבר-מה בעל ערך". חושיו המחוודים אמרו לו, כי אם ימשיך ללחוץ על הגביר, הוא יעתר לו.

כך אכן אירע. לאחר דין ודברים ממושך, לעיני מאות סקרנים, הפעמון עבר ממשכנו הבטוח במעיל הפרווה, אל קפל חבוי בסמרטוטיו של מיועדנו. הוא לא נפרד לשלום מידידו החדש. דרכו אצה לו, לפני שהגביר יתחרט, או ברנשים מבין הקהל יחמדו את אוצרו הבלום.

כעבור שבועיים ימים, הוא שב והופיע בפתח בקתתו הדלה, אושר עילאי מציץ את פניו, ולאחר ברכת שלום חטופה לבני משפחתו, התיישב אל השולחן מעשה גביר.

פרסו על השולחן את מפת השבת, ציוה. אבא??? תמהו כולם... יקירי, מה שהיה הוא לא מה שיהיה. אנא, את מפת השבת.

מהלכים על בהונותיהם מתחו שני ילדים רזים את המפה הנקייה, אשר תקופה ארוכה לא הייתה זקוקה לכיבוס. הניחו צלחות, כוסות ומזלגות.

מה קרה לך מוטל, נזעקה רעייתו. אין לנו אפילו קליפה של בצל.

אם אינכם רוצים להצטרף, יהי כך. אני מתחיל לאכול. כוסות הונחו, צלחות הוגשו, ובני הבית תלו בראש משפחתם הצוהל מבט של תקווה מהול בפחד מסתורי.